

Är ny teknik lönsamt?

Ny teknik kan förbättra lönsamheten genom ökade intäkter och lägre kostnader, men samtidigt kan andra kostnader öka. Utöver ekonomiska aspekter kan ny teknik även ge andra fördelar och nackdelar som måste beaktas innan investering.

Inför investeringar i ny teknik är det naturligt att kalkylera vilka ökade intäkter som tekniken kan generera eller om det istället kan sparas in på kostnader. Inom växtodlingen skapas de ökade intäkterna oftast av en högre skörd eller högre och jämnare kvalitet. Lägre kostnader uppnås genom minskad arbetstid eller lägre användning av insatsvaror genom till exempel mindre överlapp vid spridning eller lägre givor där markvärdena är bra.

På motsvarande sätt kan ny teknik i djurhållningen öka intäkterna genom bättre tillväxt eller högre pris per kilo produkt tack vare bättre kontroll och optimering av foder, djurmiljö med mera. Lägre kostnader kan uppnås av till exempel kortare arbetstid, mindre underhåll och färre veterinärbesök.

FÖRDELAR FÖR PERSONAL

Med bättre anpassning av insatsmedel uppnås inte bara ökad lönsamhet utan även miljömässiga vinster. Andra fördelar kan vara förbättrad arbetsmiljö för både ägare och anställda, vilket

gör företaget mer attraktivt och underlättar att både behålla befintlig arbetsstyrka och rekrytera ny personal.

Även om ny teknik inte direkt skulle ge stora fördelar så kan den förenkla kommande tekniksprång och därmed underlätta för företaget att hålla sig i framkant av den tekniska utvecklingen och inte riskera att missa ännu viktigare tekniksteg framåt.

TEKNIKKOSTNADER

Ny teknik innebär oftast en inköpskostnad och i många fall även årliga löpande kostnader för licenser och abonnemang. Nya arbetsmoment kräver även ökat arbete för inläring, förberedelse och genomförande, speciellt när tekniken börjar användas. Beroende på vilken typ av teknik det handlar om så kan den nya tekniken ge en ökad arbetsbörda eller tvärt om en arbetsbesparing. Vid värderingen av teknikens påverkan på arbetstid är det även viktigt att utvärdera under vilken tid på året som det blir mer eller mindre arbetstid, eftersom detta har olika värde beroende på den övriga arbetssituationen i dessa perioder.

TILLGÅNG TILL SERVICE

En uppenbar nackdel med ny teknik är att det ökar risken för krångel som stör produktionskedjan eller ger stillestånd. Tillgång till service kommer vara alltmer avgörande i valet av teknik framåt eftersom det med mer avancerad och integrerad teknik blir svårare att utföra de planerade arbetsmomentet om tekniken fallerar. Med mer mjukvara i maskiner ökar behovet

”Utmaningen är att hitta den teknik som är rätt att investera i på den egna gården”

av ren IT-support utöver tillgång till fysiska maskindelar. Men som alternativ till personlig service fungerar det allt bättre med vanliga Google-sökningar och att titta på instruktionsfilmer som leverantörer eller andra användare lagt ut.

En vanlig orsak till att teknik inte används eller överges är att den är för krånglig att använda eller att det är för svårt att få hjälp med problemsökning. Därför är det viktigt att försäkra sig om att det går att få kompetent och snabb hjälp med den nya tekniken. Detta är extra känsligt för utrustning som används under arbetstoppar då stillestånd är kostsamma, vilket ställer extra krav på leverantörerna eftersom arbetstopparna ofta är de samma för många företag. För att minska risken för produktionsstörningar är det också viktigt att ha alternativa lösningar förberedda, vilket i sig kan innebära ytterligare kostnader.

VIKTIGT ATT VARA PÅLÄST

För att hitta rätt teknik är det viktigt att veta sina behov och vara påläst på olika alternativ. Det nybildade kunskapsnavet för digitalisering har en möjlighet att bli en viktig aktör genom att medverka till oberoende utvärderingar, behovsanalyser och omvärldsbevakningar. Med det arbetet kommer det att finnas mer information om vilken teknik som är mest intressant att investera i på olika typer av gårdar och det blir därmed som köpare lättare att vara tillräckligt påläst och kunna utvärdera säljarnas argument.

Inför investeringar är det lämpligt att göra en ordentlig sammanställning om vilka direkta och indirekta fördelar som kan uppnås men även vilka direkta och indirekta kostnader som följer av investeringen. All denna information är inte lättillgänglig men går att få fram om det läggs tillräckligt med tid.

RÄTT TEKNIK PÅ RÄTT GÅRD

All ny teknik är inte bra men all ny teknik är heller inte dålig. Utmaningen är att hitta den teknik som är rätt att investera i på den egna gården idag och framåt. Beslutet måste baseras på både gårdens praktiska förutsättningar vad gäller marker och byggnader, men också i hög grad på vad som kan skapa mervärden för ägare och anställda på just detta företag. Det som är rätt för ett företag behöver därmed inte vara rätt för andra företag fast de har samma produktionsinriktning. ●

ULRIK LOVANG
LOVANG LANTBRUKSKONSULT

Den digitala versionen av Lantbrukets Affärer ingår i din prenumeration

Via vår hemsida www.lantbruketsaffarer.se när du den digitala versionen av tidningen. Alternativt gå in på AppStore eller Google Play och ladda ner vår app. Sök efter Tejarps Förlag. Ditt kundnummer finns intill din adress på tidningens baksida.

Biobränslepannor Satseldade- och flödesmatade pannor

Säljare
Andreas Brunåker
Lantmästare
076-846 22 22
Andreas.brunaker@faust.dk

mail@faust.dk
www.faust.dk

Faust